

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Укладач – доцент кафедри економіки, к. і. н., доцент, Ю. В. Помаз

Програма вивчення навчальної дисципліни «Регіональна економіка» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ЗВО СВО спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є господарський комплекс України та її регіонів.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна професійної підготовки вибіркової частини, тісно пов'язана з дисциплінами «Економічна теорія», «Державне та регіональне управління», «Публічне управління», «Регіонально-адміністративний менеджмент», «Служба в органах місцевого самоврядування», «Теорія державного управління», а також є базою для вивчення дисциплін «Управління розвитком економіки регіонів», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства», «Національна економіка», «Екологічний менеджмент», «Міжнародні економічні відносини».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є надання майбутнім фахівцям знань про теоретичні і практичні засади територіальної організації продуктивних сил України, сучасний стан та напрями регіонального розвитку економіки в умовах ринкових відносин, а також екологічних знань, мислення та свідомості студентів економічних спеціальностей.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

засвоєння теорії регіональної економіки і регіонального розвитку, наукових засад регіональної економічної політики;

оволодіння знаннями про територіальну і галузеву структуру господарського комплексу України та її регіонів, об'єктивну необхідність раціонального та ефективного використання природних, науково-виробничих, людських ресурсів регіонів країни;

пізнання закономірностей взаємодії людського суспільства та геосфери, специфіки антропогенного впливу на довкілля за сучасного розвитку науково-технічного прогресу; засвоєння принципів раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища;

1.3 Згідно з вимогами освітньо-наукової програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні елементи компетентності:

знання:

- теоретичних аспектів просторової організації господарства;
- класичних та нових теорій регіональної економіки;
- типів економічних районів та галузей їх спеціалізації;
- територіальної і галузевої структури господарського комплексу України та її регіонів;
- сутності державної регіональної економічної політики та соціально-економічної політики регіонів;
- демографічної ситуації в Україні та її регіональної специфіки;
- особливостей територіальної організації продуктивних сил регіонів України;
- особливостей функціонування сучасних форм просторової організації соціально-економічних систем;
- закономірностей взаємодії людського суспільства та геосфери, специфіки антропогенного впливу на довкілля за сучасного розвитку науково-технічного прогресу, принципів раціонального природокористування;
- специфіки господарського механізму управління процесом природокористування та природоохоронними процесами.

вміння:

- здійснювати оцінку впливу чинників на формування економічних районів та визначати вплив територіального поділу праці на структуру господарства;
- володіти методами системно-діагностичного аналізу ресурсного потенціалу регіону;
- здійснювати економічну оцінку природних умов і природних ресурсів та визначати інтегральний природно-ресурсний потенціал регіонів;
- визначати напрямки регіональної економічної політики в контексті децентралізації влади в Україні;
- досліджувати соціально-економічні аспекти функціонування та розвитку територіальних громад;
- здійснювати оцінку ефективності заходів регіональної економічної політики з метою вирівнювання рівнів соціально-економічного розвитку регіонів України;
- виявляти конкурентні переваги регіонів та фактори їх конкурентоспроможності;
- визначати основні напрями комплексного та соціального розвитку регіонів;
- здатність визначати зв'язки між антропогенною діяльністю та порушенням динамічної рівноваги в екосфері Землі;
- здатність виявляти та вирішувати екологічні проблеми;
- володіти культурою просторового мислення.

способи мислення:

формування суджень – формування форми мисленнєвого відображення, яка полягає в запереченні або утвердженні будь-якого факту, зв'язку чи відношення між предметами та явищами;

пропонування міркувань – пошук низки пов'язаних суджень, скерованих на те, щоб з'ясувати істинність якоїсь думки, довести її або заперечити;

створення умовиводів – виведення з одного або декількох суджень нового;

генерування понять – пізнання сутності предметів і явищ дійсності в їх істотних зв'язках і відношеннях, узагальнення їх істотних ознак.

аналіз, синтез;

конкретизація, порівняння, узагальнення.

професійні, світоглядні та громадянські якості:

– здатність використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного засвоєння проблем і перспектив регіонального розвитку та планувати, організовувати, реалізовувати, презентувати відповідні наукові дослідження;

– знання історичних засад розвитку теорій регіональної економіки, фундаментальних постулатів та парадигм регіоналістики, новітніх прогресивних тенденцій розвитку регіональної економіки;

– знання класичного та сучасного наукового інструментарію дослідження соціально-економічних явищ та процесів у різних регіонах країни;

– здатність організовувати та проводити управлінські дослідження, використовуючи сучасну методологію та інформаційні технології;

– здатність застосовувати одержані знання з різних предметних сфер економіки для формулювання практичних рекомендацій і пропозицій щодо регіонального розвитку;

– здатність виявляти та розуміти причинно-наслідкові зв'язки між економічними, соціальними й екологічними явищами та процесами у регіонах, ідентифікувати та оцінювати фактори впливу;

– розуміння предметної області та професії;

– здатність до аналізу та синтезу;

– здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел;

– креативність;

– вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

– здатність приймати обґрунтовані рішення;

– аргументування власної позиції;

– робота в команді та співробітництво.

морально-етичні цінності:

- здатність діяти на основі етичних міркувань;
- здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо;
- ціннісне ставлення здобувача до суспільства і держави;
- цінність людської праці;
- ціннісне ставлення до свого особистого «Я»;
- втілення у практичній діяльності моральних переконань, ідеалів, норм, почуттів та принципів;
- дисципліна у виконанні суспільних принципів норм поведінки (обов'язки та відповідальність);
- формування громадської думки;
- вміння аналізувати мотиви та вчинки людей, моделювати та розв'язувати ситуації, пов'язані з виконанням обов'язків у колективі;
- розвивати почуття відповідальності за свій вибір та наслідки вчинків;
- виховувати самостійність, волю, моральність;
- почуття професійного обов'язку, професійної гордості;
- здатність діяти відповідно до норм професійної етики;
- цінування та повага до різноманітності та мультикультурності

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин / 5 кредитів ЄКТС

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни

Сутність предмета і об'єкта регіональної економіки. Регіональна економіка в системі економічних і природничих наук.

Актуальні проблеми і завдання курсу. Значення дисципліни в професійній підготовці фахівців.

Структура курсу. Теоретичні основи регіональної економіки.

Методологічні основи науки про розміщення продуктивних сил.

Теорії та концепції розміщення продуктивних сил і регіональної економіки («ізолюваної держави», «оптимального розташування», «центральної місць», «гравітаційна модель просторової взаємодії», «полосів росту», «територіально-виробничих комплексів»).

Напрями розвитку та вдосконалення розміщення продуктивних сил України.

Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів

Економічні закони суспільного виробництва і закономірності розміщення продуктивних сил, їх об'єктивний характер. Сучасні процеси глобалізації та регіоналізації та їх роль у визначенні стратегії розвитку країни та реалізації соціально-економічних пріоритетів регіонів. Диференціація та вирівнювання рівнів економічного і соціального розвитку регіонів.

Основні закономірності розміщення продуктивних сил: соціальна спрямованість, усталеність розвитку, економічна безпека, планомірність, керованість, комплексність, конкурентоспроможність, ефективність та формування економіки регіонів, екологічна раціональність.

Основні принципи і фактори розміщення продуктивних сил, їх групування. Визначальна роль екологічних і соціальних критеріїв у розміщенні виробництва. Вплив науково-технічного прогресу на розміщення продуктивних сил і економіку регіонів.

Основні напрями подальшого розвитку і вдосконалення розміщення продуктивних сил України та формування економіки регіонів.

Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства

Економічне районування як науковий метод територіальної організації господарства. Районоутворення як об'єктивний процес.

Територіальний поділ праці – основа формування економічних районів. Поняття суспільно-географічного (економічного) району, його ознаки, районоутворюючі фактори.

Принципи економічного районування. Господарський комплекс району. Форми територіальної організації продуктивних сил економічних районів.

Види економічного районування. Типи економічних районів: макро-, мезо-, мікрорайони. Практичне значення економічного районування. Сучасна мережа економічних районів.

Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці

Наукові основи формування регіонів і регіонального відтворювального процесу. Сутність регіону. Співвідношення понять «територія» і «регіон» і взаємозв'язок між ними.

Класифікація і типологія регіонів України.

Спеціалізація і комплексний розвиток регіонів. Господарський потенціал і рівні розвитку регіонів. Регіони в системі Європейської інтеграції. Регіональні інтереси у розвитку продуктивних сил.

Показники аналізу розміщення продуктивних сил та регіонального розвитку. Поглиблення територіального поділу праці і оптимізація галузевої структури господарського комплексу регіонів.

Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики

Сутність державної регіональної економічної політики. Державна регіональна політика як складова і невід'ємна частина загальної стратегії соціально-економічних перетворень.

Об'єкти, суб'єкти, цілі, основні напрями та принципи державної регіональної економічної політики. Завдання державної регіональної політики у економічній, соціальній, екологічній сферах.

Специфіка проведення регіональної економічної політики в Україні.

Етапи реалізації державної регіональної економічної політики.

Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики

Засади формування механізму господарського управління регіоном. Основні складові елементи механізму реалізації державної регіональної економічної політики: законодавчо-нормативна база, бюджетно-фінансове регулювання, прогнозування і планування, спеціальні економічні зони, міжрегіональне і прикордонне співробітництво.

Організаційні структури управління ринковою економікою регіону. Розмежування повноважень між центром і регіонами.

Ринкові механізми регіонального розвитку. Фінансовий механізм державного регулювання регіональним розвитком.

Депресивні регіони та механізм інвестування їхнього розвитку. Державна політика регіонального вирівнювання.

Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах

Зміст, структура та рівень розвитку господарського комплексу України.

Економічний потенціал території. Виробничий та науково-технічний потенціал господарства як фактори його розвитку.

Промисловість України, форми її територіальної організації. Форми суспільної організації виробництва: спеціалізація, концентрація, кооперування, комбінування та їх вплив в сучасному господарстві України.

Проблеми і перспективи розвитку господарства України в ринкових умовах.

Стратегія і тактика структурної перебудови економіки.

Посилення процесів інтеграції і просторової концентрації виробництва. Підвищення ролі регіонів. Удосконалення міжрайонних економічних зв'язків. Об'єктивний характер формування міжгалузевих комплексів. Національна безпека України. Гарантування економічної, соціальної і екологічної безпеки.

Тема 8. Природний та трудовий потенціал України

Природно-ресурсний потенціал і його структура. Місце України у світових сировинних і паливно-енергетичних ресурсах та ступінь забезпеченості власних потреб.

Кількісна і якісна оцінка природних ресурсів та природних умов. Балансові, промислові, геологічні та прогнозні запаси сировини і палива.

Характеристика природно-ресурсного потенціалу регіонів, їх сировинних, паливних, біологічних, земельних, водних, рекреаційних та інших ресурсів.

Ресурсозбереження як головний напрям використання природно-ресурсного потенціалу. Основні шляхи ресурсозбереження та їх практичне освоєння.

Екологічні проблеми України. Охорона довкілля. Раціональне природокористування.

Населення в структурі територіальної соціально-економічної системи. Основні процеси і фактори формування чисельності населення. Народжуваність, смертність, природний рух, механічний рух населення та показники, що їх визначають.

Статеві-вікова, національна, етнічна, шлюбна, сімейна структура населення.

Регіональні особливості відтворення населення. Демографічні проблеми.

Розселення населення: урбанізація, густина населення, системи розселення та їх ієрархія. Міграція населення та її види. Регіональні відмінності в рівні життя населення.

Національний склад населення і його територіальні особливості. Національні відносини на сучасному етапі.

Трудові ресурси. Зайнятість, структура зайнятості. Трудоресурсна ситуація та її регіональні особливості. Баланс трудових ресурсів. Ринок праці. Забезпечення ефективної зайнятості. Роль вивчення населення у вирішенні професійних питань.

Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення

Сутність міжгалузевих комплексів та їх структура.

Особливості структури, динаміки розміщення та проблеми майбутнього розвитку складових паливно-енергетичного комплексу: вугільної, нафтової, газової промисловості та електроенергетики. Альтернативні джерела енергії.

Структура та районоутворююча роль металургійного комплексу, динаміка розвитку. Особливості технологічного процесу в металургії.

Структура, техніко-економічні характеристики, особливості розвитку та розміщення галузей машинобудування.

Господарське значення та структура хіміко-лісового комплексу, особливості технологічних процесів.

Структура та особливості розвитку будівельного комплексу.

Зміст агропромислової інтеграції, структура агропромислового комплексу. Розвиток та розміщення галузей сільгоспвиробництва. Харчова промисловість.

Економічне та соціальне значення комплексу з виробництва непродовольчих товарів широкого вжитку.

Значення транспорту в розміщенні виробництва, формуванні раціональних зв'язків. Фактори просторової організації транспорту. Зв'язок як галузь економіки.

Тема 10. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем

Сучасні моделі суспільно-економічної макрорегіоналізації України. Місце і спеціалізація економічних районів в системі географічного поділу праці. Комплексний соціально-економічний розвиток територій в ринковому середовищі господарювання.

Територіальні відмінності в рівнях розвитку продуктивних сил. Збільшення внеску кожного регіону в розвиток національного господарства. Соціально-економічні та екологічні проблеми розвитку регіонів та шляхи їх вирішення.

Тема 11. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку

Особливості територіальної організації продуктивних сил економічних районів. Характеристика розвитку регіонів України: Донецького, Придніпровського, Східного, Центрального, Подільського, Поліського, Південного, Карпатського.

Нові форми регіонального розвитку продуктивних сил.

Прогноз територіальної організації продуктивних сил регіонів України.

Тема 12. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури

Міжнародний поділ праці, його суть і значення у формуванні зовнішньоекономічних зв'язків. Роль України в світових господарських зв'язках. Міжнародна економічна інтеграція. Основні форми зовнішньоекономічних зв'язків. Зовнішня торгівля. Особливості структури зовнішньоторгового балансу України.

Розвиток і удосконалення форм зовнішніх економічних зв'язків. Регіональна економічна політика України, міждержавні та регіональні стосунки. Участь України у світових економічних об'єднаннях – Європейському Союзу, СОТ, СЕП та інших регіональних об'єднаннях: переваги і проблеми. Об'єктивні чинники економічного співробітництва України з країнами СНД: історичні, політичні, соціальні, демографічні, природні, екологічні, транспортні. Удосконалення зовнішньоекономічних зв'язків України в умовах ринкових відносин. Проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України.

Тема 13. Фактори сталого розвитку продуктивних сил

Сталий розвиток суспільства та його економічна, екологічна та соціальна складові. Сутність та основні чинники сталого розвитку продуктивних сил економічних районів.

Зростання масштабів виробництва та його вплив на навколишнє середовище.

Стратегія сталого розвитку України. Збалансованість розвитку в контексті сталого розвитку.

Глобальні аспекти переходу до моделі сталого розвитку.

Тема 14. Наукові засади раціонального природокористування

Взаємодія природи, суспільства та економіки в сучасних умовах.

Поняття про природокористування. Історія природокористування на різних етапах природокористування. Специфіка нинішнього етапу природокористування в Україні. Напрямки, види, мета, принципи, практичні завдання природокористування. Класифікація видів природокористування.

Зміст поняття «раціональне природокористування», його співвідношення з іншими категоріями. Принципи раціонального природокористування. Використання економічних методів у природокористуванні.

Основні напрямки вирішення екологічної проблеми: технологічне, правове регулювання, економічні механізми регулювання природокористування, екологічна освіта та виховання.

Тема 15. Екологічний моніторинг і система екологічної інформації

Сутність екологічного моніторингу, його види. Особливості моніторингу природного середовища.

Основи екологічного нормування. Нормування охорони атмосферного повітря. Нормування споживання ресурсів у галузях економіки. Ліміти споживання і відведення води. Нормування паливно-енергетичних ресурсів. Контроль за додержанням норм.

Законодавчий моніторинг у сфері екології. Система екологічної інформації.

Управління природокористуванням як процес послідовно взаємопов'язаних стадій: наукове дослідження - прогноз на основі об'єктивних тенденцій - постановка цілей і задач - побудова моделей - розробка шляхів, способів і засобів досягнення параметрів, закладених у моделі - прийняття та реалізація рішень - організація моніторингу - контроль та регулювання поведінки системи.

Державні структури екологічного управління і регулювання. Роль громадськості і засобів масової інформації у природоохоронній діяльності. Громадські організації охорони природи.

Правове регулювання природокористування і природоохоронної діяльності.

Законодавство України та інші нормативні акти з питань природокористування та охорони навколишнього середовища. Відповідальність за порушення природоохоронного

законодавства.

Тема 16. Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища

Об'єктивна необхідність стимулювання раціонального природокористування. Зміст, структура, принципи розробки, особливості функціонування економічного механізму природокористування, характеристика окремих його елементів.

Поняття про зміст та особливості економічної оцінки природних ресурсів (ЕОПР). Мета та задачі ЕОПР. Історичний характер ЕОПР.

Методологічні підходи до економічної оцінки природних ресурсів: затратний, рентний, змішаний (з врахуванням витрат майбутнього). Система оцінок природних ресурсів.

Методи економічного стимулювання раціонального природокористування. Проблема плати за ресурси. Економічні санкції та заохочення як важіль регулювання природокористування. Фінансування природоохоронних заходів, його джерела.

Тема 17. Економічна і соціальна ефективність природоохоронної діяльності

Економічний, екологічний та соціальний результати (ефект) природоохоронної діяльності.

Методи розрахунків ефективності природоохоронної діяльності.

Соціально-економічна ефективність природокористування та способи її оцінки. Чистий ефект, загальний ефект, економічна шкода: взаємозалежність та чинники, що їх визначають. Економічна ефективність природоохоронних витрат, які направлені на запобігання соціальної шкоди, запобігання збиткам виробництва, скорочення витрат на лікування і т.д.

Тема 18. Світовий досвід і співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища

Глобальний характер екологічної проблеми. Об'єктивна необхідність і основні напрямки міжнародного екологічного співробітництва.

Сутність та принципи Концепції сталого розвитку світу. Конференція ООН з проблем довкілля і розвитку (Ріо-де-Жанейро).

Міжнародні конвенції з реалізації принципів сталого розвитку. Міжнародні екологічні організації: мета, задачі, принципи, результати діяльності.

Перспективи міжнародного співробітництва в області раціонального природокористування. Державний контроль у сфері охорони довкілля і міжнародна співпраця України. Екологічне виховання населення.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Заблоцький Б. Ф. Регіональна економіка : [Навч. посіб.] / Б. Ф. Заблоцький. – Львів: «Новий світ – 2000», 2008. – 546 с.
2. Клиновий Д. В. Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка України : [Навч. посіб.] / Клиновий Д. В., Пепа Т. В.; За наук. Ред. Л. Г. Чернюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 728 с.
3. Олійник Я. Б. Регіональна економіка : [Навч. посіб.] / Я. Б. Олійник. – К. : КНТ, Видавець Фурса С. Я., 2007. – 444 с.
4. Розміщення продуктивних сил України : [Підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / За ред. Є. П. Качана. – 3-є вид. – К.: Видав. дім «Юридична книга», 2004. – 552 с.
5. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: [Підруч.] / За ред. В. В. Ковалевського. – [6-е вид. випр.]. – К. : Знання, 2004. – 350 с.
6. Розміщення продуктивних сил і економіка регіонів України : [Підруч.] / За ред. М. В. Жук, В. П. Круль. – К. : Кондор, 2004. – 296 с.
7. Чернюк Л. Г. Розміщення продуктивних сил країни : [Навч. посіб.] / Л. Г. Чернюк, Д. В. Клиновий. – К.: ЦНЛ, 2002. – 470 с.

Допоміжна

1. Заблоцький Б. Ф. Розміщення продуктивних сил України : Національна макроекономіка : [Навч. посіб.] . / Б. Ф. Заблоцький. – К. : Академвидав, 2002. – 368 с.
2. Ішук С. І. Розміщення продуктивних сил (теорія, методи, практика) [Текст] / С. І. Ішук. – [6-е вид.]. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 216 с.
3. Круш П.В. Регіональне управління : [Навч. посіб.] / П. В. Круш, О.О. Кожемяченко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 248 с.
4. Лібанова Є.М. Ринок праці : [Навч. посіб.] / Є.М. Лібанова. – К.: ЦНЛ, 2003. – 224 с.
5. Мельник С.А. Управління регіональною економікою : [Навч. посіб.] / С.А. Мельник. – К. : КНЕУ, 2000. – 124 с.
6. Помаз Ю. В. Навчально-методичний комплекс із дисципліни «Регіональна економіка» для студентів галузей знань 0305 «Економіка та підприємництво», 0306 «Менеджмент і адміністрування» [Текст] / Ю. В. Помаз. – Полтава : РВВ ПДАА, 2013. – 140 с.
7. Помаз Ю. В. Методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт та підготовки до практичних занять із дисципліни «Регіональна економіка» для студентів заочної форми навчання галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво», 0306 «Менеджмент і адміністрування» [Текст] / Ю. В. Помаз. – Полтава : ПДАА, 2013. – 54 с.
8. Помаз Ю. В. Методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи із дисципліни «Регіональна економіка» для студентів галузей знань 0305 «Економіка та підприємництво», 0306 «Менеджмент і адміністрування» [Текст] / Ю. В. Помаз. – Полтава : ПДАА, 2014. – 54 с.
9. Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка : [Навч. посіб.] / За ред. М.А. Хвесика, Л.М. Горбача, П.П. Пастушенка. – К. : Кондор, 2005. – 344 с.
10. Стеченко Д. М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика : [Навч. посіб.] / Д. М. Стеченко. – К. : Вікар, 2002. – 374 с.
11. Стеченко Д.М. Управління регіональним розвитком : [Навч. посіб.] / Д.М. Стеченко. – К.: Вища школа, 2000. – 223 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.
2. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gov.ua>.
3. Міністерство агропромислової політики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minagro.kiev.ua>.
4. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Головне управління статистики у Полтавській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.poltava.gov.ua>
6. Регіональна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.irr.org.ua/pe/gournal.php>
7. Регіональна економіка та управління [Електронний ресурс]. – Режим доступу : nauka.lp.edu.ua/.../inform_list_ukr_01.pdf
8. Актуальні проблеми економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eco-science.net>
9. Економіка України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ekuk/index.html
10. Країна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kraina-journal.livejournal.com>. – Назва з титул. екрану.
11. Офіційний вісник України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gdo.kiev.ua>. – Назва з титул. екрану.
12. Економіка АПК [Електронний ресурс]. – Режим доступу : eaprk.org.ua/. – Назва з

титул. екрану.

13. Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.economy.nauka.com.ua/. – Назва з титул. екрану.

14. Економіка розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ed.ksue.edu.ua/. – Назва з титул. екрана.

15. Агросвіт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.agrosvit.info/. – Назва з титул. екрану.

16. Актуальні проблеми економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ecoscience.net/. – Назва з титул. екрану.

17. Журнал Європейської економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ww.jee.te.ua/>. – Назва з титул. екрану.